

Rozvoj inovačnej kapacity prostredníctvom vzdelávania

Inovačné vzdelávanie
na Slovensku

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

MINISTERSTVO
DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
HOSPODÁRSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SIEA
SLOVENSKÁ INOVAČNÁ
A ENERGETICKÁ AGENTÚRA

Autori:

Artur Bobovnický, František Kozmon, Dana Vokounová

ISBN:

978-80-88823-97-1

Bratislava, február 2021, SIEA

Analytická správa vznikla v rámci realizácie analytickej podaktivity
Národného projektu Zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky.

Obsah

Úvod	4
Slovensko a index DESI (Digital Economy and Society Index 2019)	5
Základné a materské školy	6
IT Akadémia	6
Technika hrou od základných škôl	7
RoboCoop	7
Zelená škola	7
Stredné školy	8
Obchod a podnikanie – Cvičné firmy	8
Projekt je zmena	8
I AMbitious Academy	8
JA Slovensko	9
Inovujme.sk	9
Slovenská debatná asociácia	10
Akadémia veľkých diel	10
Vysoké školy	11
Ekonomická univerzita v Bratislave	11
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	11
Slovenská technická univerzita v Bratislave	11
Univerzita Komenského v Bratislave	12
Technická univerzita v Košiciach	12
Paneurópska vysoká škola v Bratislave	13
Mondo International Academy	13
Ďalšie možnosti inováčného vzdelávania pre študentov a absolventov vysokých škôl	14
IT Akadémia	14
Sokratov inštitút	14
I AMbitious Academy	14
Globálne vzdelávanie	14
Nexteria Leadership Academy	15
Nexteria Leadership Academy	15
Nexteria Lab	15
Moderné vzdelávanie ako perspektíva mladých na uplatnenie v 21. storočí	15
Inováčné vzdelávanie pre pedagógov	16
SOFTIMEX Academy, s.r.o.	16
Komenského inštitút	16
Učiteľ roka	16
Indícia	17
Metódy a techniky personalizovaného vyučovania	17
Asociácia Susan Kovalíkovej	18
Moderné vzdelávanie - digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety	18

Zapojenie škôl ako inštitúcií do rozvoja inovačného vzdelávania	19
Školy, ktoré menia svet	19
Cena Angažovaná škola	19
Inovačné vzdelávanie pre firmy	20
Samel.EdU, Ivan Sámel	20
Centire.com - Grantexpert s. r. o.	20
Topcoach	21
IPA Slovakia	21
Espiral	22
Mega Education	22
PDCS	22
BPM Slovakia	23
PwC Slovensko	23
Lumina Learning	23
Olívia Hurbanová – HighBrōws	23
Maxman Consulting	23
www.inovujme.sk	24
Akadémia kritického myslenia	24
FBE – For Business Excellence	24
Strojárska univerzita	24
Inovačné vzdelávanie pre startupy	25
Challenger (Civitta)	25
Health Care Lab (Civitta a ROCHE)	25
Perry Talents	25
MentorExpres	26
Rozbiehátor - Rozbehni sa!	26
V4 startup force	26
Záver	27
Adresár	28

Úvod

Inovácie sú v posledných rokoch nepretržite jednou z ústredných spoločenských tém a čoraz väčší dôraz je kladený nielen na samotný inovačný proces a inovácie ako také, ale tiež na rozvoj inovačných zručností jednotlivca, pretože inovácie nevznikajú ako „heuréka momenty“ jedinej rozsvietenej žiarovky, ale sú výsledkom kontinuálnej a vedomej činnosti.

Inovácie si vyžadujú kreativitu, schopnosť generovať nápady, rýchle overenie ich realizovateľnosti a prípadné efektívne úpravy opätovným testovaním. Kreativita však nie je len geneticky daná vlastnosť. Je to zručnosť, ktorú si možno osvojiť, nadobudnúť a predovšetkým ju rozvíjať tréningom. Je nutné, aby zručnosti, ktoré si inovačný proces vyžadujú, boli súčasťou vzdelávacieho procesu na všetkých úrovniach od základných a stredných škôl, cez univerzity, po formy celoživotného vzdelávania – ktoré, aj vzhľadom na neustále zmeny a technologický pokrok sprevádzajúci súčasnú dobu, naberá na význame. Samozrejme, každé zručnosti si vyžadujú určité nástroje a k nim prislúchajúce riešenia. Základným nástrojom, ktorý je možné v dnešnej dobe považovať za prostriedok, ktorý môže dokonca definovať aj potenciálnu vylúčenosť tých, ktorí nemajú k tomuto nástroju prístup, je internet a digitálne zručnosti.

Tu je Slovensko pomerne dobre pozicionované aj podľa indexu DESI (Digital Economy and Society Index).

Aby sme sa pozreli na ďalšie prvky (nastavba nad internetom a základnými digitálnymi zručnosťami), ktoré podporujú rozvoj inovačného myslenia, sme sa rozhodli pripraviť krátku štúdiu, ktorá mapuje možnosti inovačného vzdelávania na Slovensku na všetkých úrovniach, či v rámci štátneho vzdelávacieho systému aj mimo neho. Vychádzali sme z voľne dostupných zdrojov, pričom sme využili aj možnosť dopytovania na získanie rozširujúcich informácií ohľadom inovačného vzdelávania prebiehajúceho na školách, prostredníctvom externých národných aj súkromných projektov a vo vzdelávacích agentúrach.

Správu sme rozdelili na kapitoly podľa úrovni na vzdelávanie na základných školách, stredných školách, univerzitách a vzdelávacích možnostiach pre firmy. Tie sme ďalej rozdelili na príležitosti pre etablované spoločnosti a startupy, keďže ich odlišné potreby si tiež vyžadujú odlišný prístup vo vzdelávaní. Okrem toho sme sa venovali aj inovačnému vzdelávaniu pre pedagógov a neopomenuli sme ani príležitosti pre školy, ktoré pomáhajú rozvíjať inovačné zručnosti žiakov aj učiteľov.

Slovensko a index DESI

(Digital Economy and Society Index 2019)

Pre EK monitoruje digitálnu konkurencieschopnosť členských štátov podľa indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI). Je to zložený index sumarizujúci relevantné indikátory v oblasti digitalizácie a sleduje vývoj členských štátov EÚ v digitálnej konkurencii.

Za posledné roky sa všetky členské krajiny zlepšili v oblasti digitalizácie. Fínsko, Švédsko, Holandsko a Dánsko majú najlepší rating a patria ku globálnym lídrom v digitalizácii. Za nimi nasledujú Spojené kráľovstvo, Luxembursko, Írsko, Estónsko a Belgicko. Bulharsko, Rumunsko, Grécko a Poľsko majú nižšie skóre. Keďže niektoré krajiny stále zaostávajú, EÚ ako celok sa potrebuje ešte zdokonaľovať, aby bola konkurencieschopná na globálnej úrovni.

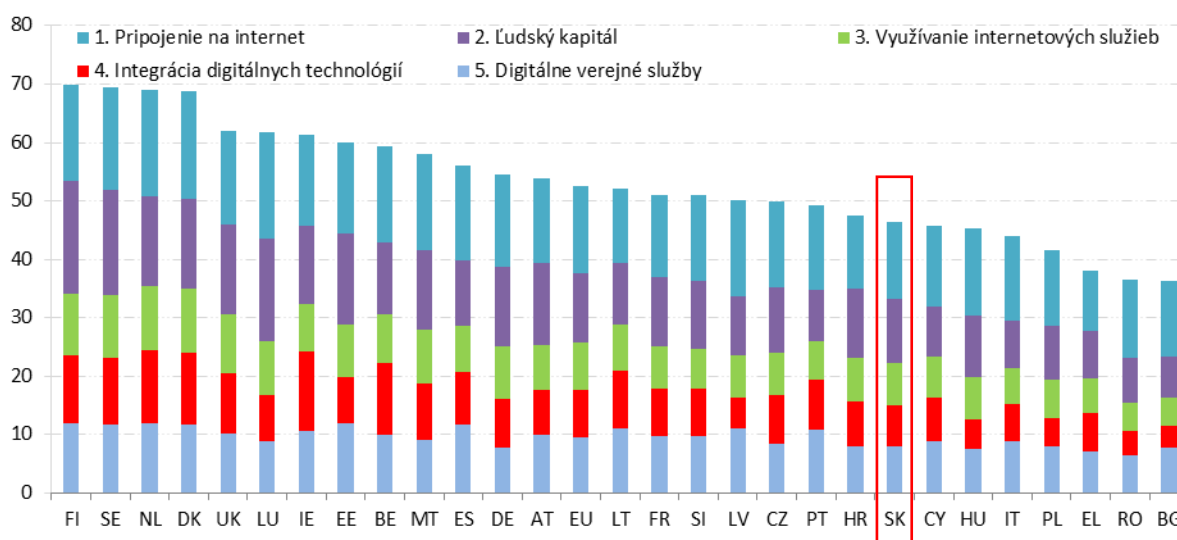
V správe o Slovensku sa uvádza, že „skóre Slovenska sa zvýšilo vďaka zlepšeniu výkonnostných ukazovateľov v niektorých oblastiach meraných v rámci DESI. Slovensko dosahuje dobré výsledky v oblasti ľudského kapitálu vďaka tomu, že podiel obyvateľstva so základnými a pokročilými digitálnymi zručnosťami je vyšší ako priemer v EÚ. Zlepšilo sa aj v oblasti pripojiteľnosti na internet, využívania internetových služieb a najmä poskytovania digitálnych verejných služieb. Napriek tomu celkové skóre Slovenska vo všetkých dimenziách zostáva za priemerom EÚ a krajina sa v rebríčku EÚ zhoršila o jedno miesto.

Na Slovensku je viditeľný podstatný nárast rýchleho a ultrarýchleho širokopásmového pokrytia. Počet Slovákov, ktorí nikdy nepoužili internet, klesá. Internetové obchody na nákup a predaj tovaru a služieb využíva na Slovensku čoraz viac ľudí, pričom takmer tri štvrtiny z nich sú zapojené do sociálnych sietí. Slovensku sa dobre darí aj v ukazovateli otvorených údajov a zlepšuje sa v poskytovaní digitálnych verejných služieb pre podniky.

Verejné orgány dokončili novú stratégiu pre digitálnu transformáciu Slovenska. Po analýze referenčných hodnôt a skúseností získaných z podobných strategických dokumentov vo Francúzsku, Fínsku, Spojenom kráľovstve a v Singapure sa táto stratégia zameriava na tri hlavné oblasti: 1. Vzdelávanie, zamestnateľnosť a digitálne zručnosti; 2. Data a digitálna ekonomika a 3. Digitálne verejné služby vrátane dopravy a zdravotnej starostlivosti.“²

Verejné orgány dokončili novú stratégiu pre digitálnu transformáciu Slovenska. Po analýze referenčných hodnôt a skúseností získaných z podobných strategických dokumentov vo Francúzsku, Fínsku, Spojenom kráľovstve a v Singapure sa táto stratégia zameriava na tri hlavné oblasti: 1. Vzdelávanie, zamestnateľnosť a digitálne zručnosti; 2. Data a digitálna ekonomika a 3. Digitálne verejné služby vrátane dopravy a zdravotnej starostlivosti.“²

Poradie podľa indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) v roku 2019

Zdroj: Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI). Správa o krajine za rok 2019. Slovensko¹

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-economy-and-society-index-desi-2019>

² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-economy-and-society-index-desi-2019>

Technika hrou od základných škôl

Nadácia Volkswagen Slovakia spravuje projekt, ktorého cieľom je vytvorenie metodického rámca, ako aj jedinečného súboru technických pomôcok zameraných na prírodné a technické javy. Projekt je určený pre učiteľov a učiteľky na prvom stupni základných škôl a ich žiakov. Školy, ktoré sa do projektu zapoja, získajú: akreditované vzdelávanie, metodiku spolu s pracovnými listami, sadu pomôcok na realizáciu aktivít, ako aj finančné prostriedky na ostatný spotrebný materiál. Výskumne ladená koncepcia prírodovedného a technického vzdelávania je podľa autorov projektu „prvým uceleným induktívne orientovaným didaktickým nástrojom prispôbeným slovenským podmienkam, ktorý vznikol na základe potreby rozvoja samostatného a sebavedomého premýšľania dieťaťa o svete, ktorý ho obklopuje“. Projekt bol zdokonalený niekoľkoročným overovaním v praxi. Praktická aplikácia konceptu vedie k dosiahnutiu inovatívnych cieľov vychádzajúcich z poslednej aktualizácie Štátneho vzdelávacieho programu pre ISCED 1 vo vzdelávacích oblastiach Človek a svet práce a Človek a príroda. Základom sú praktické workshopy, na ktorých sú objasňované samotné princípy výskumne ladenej koncepcie prírodovedného a technického vzdelávania, ako aj praktické aktivity aplikovateľné do vzdelávacieho procesu základných škôl vďaka ich predchádzajúcemu overeniu v praxi počas riešenia predchádzajúcich projektov.

V školskom roku 2016/2017 prebiehala pilotná fáza projektu, do ktorej sa zapojilo 38 učiteľov z 18 škôl z Bratislavy. V školskom roku 2017/2018 bol projekt rozšírený o ďalších 25 základných škôl v trnavskom, nitrianskom a bratislavskom kraji. V školskom roku 2018/2019 boli podporené ďalšie školy v trenčianskom, žilinskom, banskobystrickom a bratislavskom kraji. V školskom roku 2019/2020 boli poskytnuté školenia pre školy v prešovskom a košickom kraji – spolu takmer pre 70 učiteľov zo 48 škôl. V školských rokoch 2014/2015 a 2015/2016 navyše prebiehala skúšobná verzia projektu určená pre materské školy.⁵

RoboCoop

Do nadnárodného projektu RoboCoop sa za Slovensko zapojilo CVTI a STU. Projekt prebieha od augusta 2018 do júla 2022 a má za úlohu spojiť viac ako 4 000 študentiek a študentov a inovatívnych pedagógov a pedagogičiek v STEM na interregionálnej úrovni. Súčasťou projektu sú workshopy robotiky, na ktorých sa študenti učia základy programovania robota. Tiež ponúkajú školenia zamerané na výučbu robotiky učiteľov s malými alebo žiadnymi skúsenosťami v programovaní v rozsahu jedného dňa. Ďalšími sprievodnými aktivitami projektu sú študentské konferencie, súťaže a vzdelávacie exkurzie. Očakávaným prínosom projektu bude skoré zavedenie robotických tém do vzdelávacích osnov prevažne na stredoškolskej úrovni.⁶

Zelená škola

Zelená škola je najväčším environmentálne-vzdelávacím programom na Slovensku pre materské, základné, stredné a špeciálne školy. Projekt prebieha od roku 2005 pod záštitou mimovládnej neziskovej organizácie Živica a aktuálne je v ňom zapojených 309 škôl vo všetkých regiónoch Slovenska. Predstavuje výučbu prepojenú s praxou a využíva učenie na situáciách, ktoré žiaci denne zažívajú.⁷

Zelená škola pomáha rozvíjať tieto zručnosti žiakov:

- schopnosť riešiť reálne potreby svojej školy a okolia,
- spolupracovať v tíme, ale vedieť konať aj samostatne,
- kriticky myslieť a vyjadriť svoj názor, byť tvoriví, aktívni a zvedaví
- prijať zodpovednosť za svoje činy a rozhodnutia.

Školám poskytuje:

- nšpiratívne a zážitkové workshopy,
- metodické a informačné materiály,
- profesionálny konzultačný servis,
- výmenu skúseností s inými školami,
- informačnú podporu.

⁵ <https://www.nadacia-volkswagen.sk/oblasti-podpory/technika-hrou-od-zakladnych-skol/>

⁶ <http://robocoop.eu/sk/>

⁷ <http://www.zelenaskola.sk/>

Stredné školy

Rozvoj inovačných zručností žiakov stredných škôl závisí od zamerania ich štúdia. Na niektorých stredných odborných školách prebieha duálne vzdelávanie, ktoré študentom pomáha lepšie sa uplatniť v praxi v ich odbore po skončení štúdia. Na gymnáziách a všeobecných stredných školách, podobne ako na základných školách, dochádza k rozsiahlym zmenám vzdelávacích programov, v ktorých sa aplikujú inovatívne metódy výuky rozvíjajúce kritické myslenie, kreativitu a inovačné zručnosti s ohľadom na výuku konkrétnych predmetov.

Obchod a podnikanie – Cvičné firmy

Blízko k rozvoju inovačných zručností má odbor obchod a podnikanie, ktorý sa vyučuje na stredných odborných školách. Jeho súčasťou spravidla býva aj koncept tzv. cvičných firiem – v rámci nich si žiaci stredných škôl môžu „nanečisto“ vyskúšať, aké je to podnikáť, vytvoriť produkt, priniesť ho na trh a propagovať ho. Štátny inštitút odborného vzdelávania, odbor finančnej gramotnosti a Slovenské centrum cvičných firiem každoročne organizujú súťaž študentských cvičných firiem. Zo súťaže často víťazne vstúpia práve inovatívne cvičné firmy, pričom populárne sú inovácie z oblasti životného prostredia. Okrem tohto konceptu vzniká aj na úrovni stredných škôl viacero projektov, ktoré pomáhajú rozvíjať inovačnú kapacitu stredoškolákov a mladých ľudí.⁸

Projekt je zmena

Vzdelávací program Projekt je zmena pre študentov stredných škôl, akreditovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR), je organizovaný pod záštitou luventy – slovenského inštitútu mládeže, ktorého hlavnými činnosťami sú práca s mládežou mimo školy a rodiny a mládežnícka politika na Slovensku.

Vzdelávací program prebieha v rozsahu dvoch víkendov. V rámci tohto času za pomoci odborného personálu vypracuje krátky projektový zámer, ktorý má jedinou podmienku: musí prispieť k zlepšeniu podmienok v jeho okolí. Vyžaduje si to dobré pozorovacie schopnosti, asociačnú zručnosť a prináša študentovi skúsenosť s tvorením nápadov a netradičných riešení problémov. Študent následne načrtnutý projekt realizuje a na druhom víkendovom vzdelávaní ho spolu s odborným personálom vyhodnotí.⁹

Vzdelávací program sa skladá z teoretickej časti, kde sa študent učí ako:

- identifikovať a pomenovať problémy v komunite,
- určiť riešenie pomenovaného problému,
- pomenovať jednotlivé fázy projektového cyklu a pochopiť ich nadväznosť,
- vytvoriť vlastný projektový zámer, prezentovať ho a získať spätnú väzbu,
- reflektovať schopnosti, zručnosti a vedomosti v komunikácii a tímovej práci,
- podporiť záujem o ich ďalší rozvoj pomocou praktickej realizácie malého projektu.

Projekt beží od roku 2011, má celoslovenskú pôsobnosť a doposiaľ má vzdelávací program približne 1800 absolventov.

I AMbitious Academy

I AMbitious Academy je súbor 30 workshopov a mentoringu na rôzne témy: kritické myslenie, radikálna otvorenosť, prezentačné zručnosti, time management, práca v tíme, typológia osobnosti, marketing, dizajnovanie vlastnej budúcnosti. Študenti aplikujú nadobudnuté vedomosti na zadania vypracovávané formou projektov, pričom na záver študent pracuje na vlastnom projekte pod dozorom mentora z praxe. Vlastný projekt má inovovať, zlepšovať, meniť okolie študenta. Momentálne je prihlasovanie do programu otvorené.¹⁰

Program prebieha už štyri roky, momentálne pôsobí na západnom Slovensku, pričom v blízkej budúcnosti (do konca roka 2021) majú organizátori v pláne rozšírenie na online verziu a tiež

⁸ <http://www.sccf.sk/o-nas-4.html>

⁹ <https://www.iuventas.sk/sk/Publikacie/Participacia/Projekt-je-zmena.alej>

¹⁰ <https://www.iambitious.sk/>

expanziu do Prešovského, Košického a Žilinského kraja. Doposiaľ vzdelávací program absolvovalo viac ako sto študentov. Ministerstvo školstva v roku 2019 ocenilo I AMbitious Academy za jeden z troch najlepších vzdelávacích programov na Slovensku.

JA Slovensko

Vzdelávací program JA Slovensko, ktorý je súčasťou medzinárodného konceptu Junior Achievement Worldwide, rozvíja podnikavosť, ekonomické myslenie a finančnú gramotnosť žiakov základných aj stredných škôl. Zároveň poskytuje učiteľom odbornú, metodickú aj didaktickú podporu, reflektujúcu aktuálne potreby škôl, trhu práce a spoločnosti. Program má vzdelávací obsah dostupný aj v online forme a medzi jeho hlavné oblasti patria: rozvoj finančnej gramotnosti, základy podnikania alebo etika v podnikaní.¹¹

Projekt Junior Achievement Slovensko má u nás dlhoročnú tradíciu. V roku 1992 inicioval Tomáš Baťa príchod moderného spôsobu ekonomického vzdelávania mladých ľudí do Českej a Slovenskej republiky. Vzdelávací program má viac ako 388 000 absolventov na úrovniach ZŠ, SŠ a VŠ za 28 rokov, pričom v roku 2020 sa zapojilo 26 218 žiakov, 995 učiteľov a 985 škôl.

Inovujme.sk

Národný projekt Inovujme.sk, ktorý zastrešuje Slovenská inovačná a energetická agentúra, ponúka od roku 2017 inovačné workshopy určené pre posledné dva ročníky stredných škôl a pre študentov vysokých škôl. Workshop je zložený z teoretickej časti, testu, hry, rozhovorov a záverečnej prezentácie. Študenti sa na ňom naučia myslieť kriticky, osvedčia si techniku kreatívneho myslenia, naučia sa, ako prísť na nový nápad a ako z neho vytvoriť podnikateľský zámer.

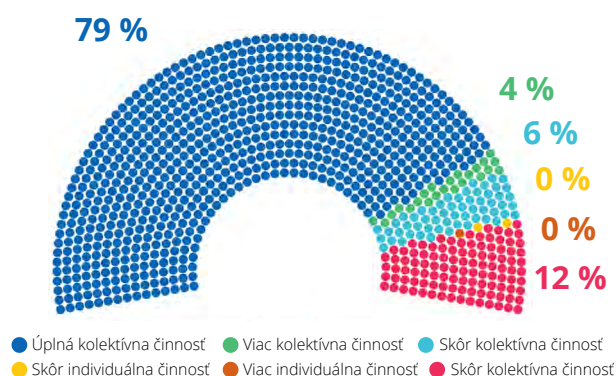
Na workshopoch projekt spolupracuje s firmami, zástupcami miest a umelcami. Hlavným cieľom workshopov je nielen to, aby žiak mal vedomosti o inováciách, kreativite a rôznych technikách, ale hlavne to, aby mal skúsenosť

s inovačným procesom priamo v reálnom prostredí. V ideálnom prípade môže byť inovatívne riešenie, ktoré vyšlo priamo od žiakov, zavedené na ich škole alebo vo firme, pre ktorú študenti vypracovávajú riešenie zadaného problému.¹²

Národný projekt má celoslovenskú pôsobnosť a doposiaľ od roku 2017 uskutočnil 151 workshopov, na ktorých sa zúčastnilo spolu 3423 účastníkov. Projekt prebieha do mája 2023. V rámci workshopov prebieha aj zber dát, z ktorého v roku 2019 vzišla analýza Generácie Z na Slovensku a ich vnímania inovácií, ktorá je k dispozícii na stiahnutie na oficiálnej stránke projektu Inovujme.sk. Uvádzame však niekoľko grafov súvisiacich s témou tejto správy:

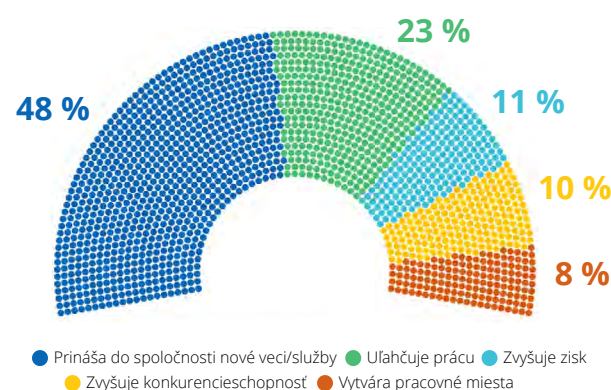
Je podľa vás (študentov) inovačný proces skôr individuálna alebo kolektívna činnosť?

Až 79 % študentov považuje inovačný proces za výhradne kolektívnu činnosť.

Čo podľa vás inovácia prináša do spoločnosti?

Takmer 50 % študentov pokladá za hlavný význam inovácií prínos nových produktov a služieb do spoločnosti.

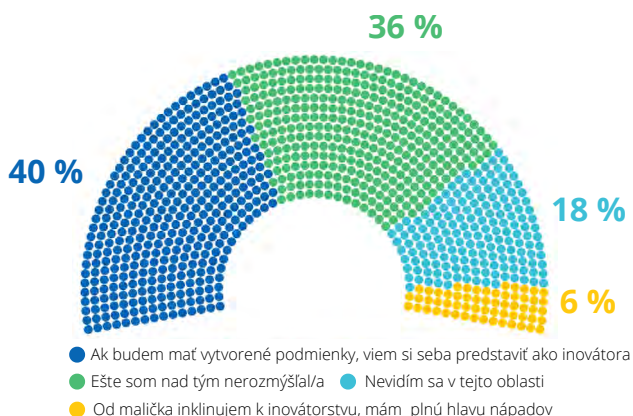

¹¹ <https://www.jaslovensko.sk/o-nas/>

¹² <https://www.inovujme.sk/>

Viete si predstaviť seba ako inovátora?

Len 6 % študentov prirodzene inklinuje k inovátorstvu. To môže súvisieť s nedostatočnou orientáciou vzdelávacieho systému na rozvoj schopnosti sebarealizácie.

Slovenská debatná asociácia

Slovenská debatná asociácia učí mladých ľudí kriticky myslieť, osvojiť si zručnosti na rozlíšenie kvalitných argumentov od nekvalitných, faktov od názorov a dôveryhodných zdrojov od nedôveryhodných. Študenti prostredníctvom diskusie rozvíjajú aj ďalšie zručnosti, ktoré mladí ľudia potrebujú v škole, ako aj na meniacom sa pracovnom trhu. Patria medzi ne práca v tíme, zvládanie stresových situácií, vystupovanie na verejnosti, schopnosti učiť sa, hľadať riešenia a výskumné zručnosti. Stredným školám momentálne ponúkajú debatný vzdelávací program zameraný na rozvoj kritického myslenia, a argumentačných a prezentačných schopností študentov. Ide o školský krúžok vedený pedagógmi zapojených škôl s celoročnou podporou metódičiek a metódičiek asociácie.¹³

Slovenská debatná asociácia vznikla v roku 1999 a je zakladajúcim členom Medzinárodnej debatnej vzdelávacej asociácie a členom Rady mládeže Slovenska. SDA združuje takmer 800 mladých ľudí v 60 debatných kluboch na základných, stredných a vysokých školách. V roku 2018 získala Cenu Generácia 3.0 od Nadácie Pontis za vzdelávacie aktivity.

Reformný dokument Ministerstva školstva [Učiace sa Slovensko](#) dáva SDA za príklad dobrej praxe: „To, o čo sa usiluje v rámci mimoškolských aktivít napríklad Slovenská debatná asociácia, by malo byť súčasťou bežného vyučovania: kladenie otázok (žiakov učiteľovi aj medzi žiakmi navzájom), diskusie s učiteľmi aj medzi žiakmi, formulovanie vlastných názorov, ich prezentácia, obhajoba, podopieranie argumentmi.“

Akadémia veľkých diel

Akadémia veľkých diel je platforma, v ktorej majú študenti stredných škôl príležitosť rozvíjať svoje kritické myslenie prostredníctvom analýzy umeleckých diel z oblasti literatúry, výtvarného umenia alebo filmu.¹⁴

Akadémia veľkých diel založilo občianske združenie Kolégium Antona Neuwirtha, ktoré vzniklo v roku 2009 v Ivanke pri Dunaji ako rezidenčný formačno-vzdelávací program pre vysokoškolákov. Projekt Akadémie bol spustený prvýkrát v akademickom roku 2019/2020 a momentálne prebieha druhý akademický rok (2020/2021). Doposiaľ sa doň zapojilo 486 stredoškôľakov a 45 učiteľov, ktorí program vedú na svojich školách.

¹³ <http://www.sda.sk/>

¹⁴ <https://www.akademiavelkychdiel.sk/>

Vysoké školy

Inovačné vzdelávanie na vysokých školách na Slovensku má svoju tradíciu predovšetkým v rámci vzdelávania v oblasti manažmentu. Najširšie zastúpenie na slovenských univerzitách má predmet inovačný manažment, ktorého hlavnou úlohou je sprostredkovať študentov vedomosti týkajúce sa riadenia inovačného procesu a rozvoja inovačnej kultúry. Okrem spomínaného predmetu majú študenti u nás aj ďalšie možnosti pre rozvoj inovačných schopností, pričom jednotlivé slovenské univerzity ponúkajú špecifické vzdelávacie programy.

Ekonomická univerzita v Bratislave

Inovačný manažment sa na Ekonomickej univerzite v Bratislave vyučuje na Obchodnej fakulte v rámci Katedry marketingu a je povinným predmetom prvého ročníka bakalárskeho štúdia. Cieľom predmetu je poukázať na možnosti zvyšovania konkurenčnej schopnosti cestou využívania inovácií a bližšie identifikovať vybrané poznatky z teórie a praxe inovačného manažmentu na úrovni firmy. Učí študentov tvorivému mysleniu, rozvíja schopnosť tvoriť inovačné stratégie na základe príkladov zo súčasnosti, učí ich implementácii, správe a dlhodobej udržateľnosti takýchto stratégií. Tiež sa v rámci predmetu zoznamujú s vládnu a medzinárodnou podporou podnikania so zameraním na inovácie, podporou pro-inovačnej firemnej kultúry a potrebou rozvoja manažmentu znalostí. Získané vedomosti nie sú preverené len teoretickou skúškou, ale aj formou vypracovania praktického projektu v priebehu semestra.¹⁵

Príbuzným predmetom na Ekonomickej univerzite v Bratislave je Manažment inovácií v podniku, ktorý patrí medzi povinne voliteľné predmety na Fakulte podnikového manažmentu v prvom ročníku druhého stupňa. Predmet je zameraný na proces riadenia prevažne produktových inovácií: od vzniku invencie po prvú realizáciu inovácie. Okrem osvojenia si metodického aparátu, ktorý je využiteľný aj v iných manažérskych rozhodovacích procesoch, má významné poslanie zintenzívniť schopnosť manažéra v oblasti kre-

atívnych a inovatívnych činností so silným nábojom systematického prístupu k inovačnému procesu v budúcom profesionálnom aj súkromnom živote.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Predmet Inovačný manažment sa na Univerzita sv. Cyrila a Metoda (UCM) v Trnave vyučuje na Fakulte masmediálnej komunikácie v druhom ročníku druhého stupňa. Je zameraný na objasnenie teoretických východísk z oblastí inovácií, inovačných procesov, inovačných centier a partnerstiev. Časť prednášok je venovaná inovačnej politike Európskej únie a Slovenskej republiky, inovačnej výkonnosti krajín, inovačnému potenciálu a inovatívnosti. V rámci predmetu sú študentom prezentované aj výsledky z výskumov a realizovaných analýz.¹⁶

Inovačný manažment ako predmet sa prednáša na UCM v TT aj v rámci štúdia odboru Manažment verejnej správy na Fakulte sociálnych vied a zohľadňuje tradičné sylaby predmetu pre potreby študovaného odboru.

Slovenská technická univerzita v Bratislave

Inovačný manažment sa vyučuje aj v priebehu druhého stupňa štúdia na Materiálovo-technologickej fakulte so sídlom v Trnave. Zameranie predmetu vychádza z teoretických poznatkov ako zvládnuť manažment inovačného procesu a vytvárania mechanizmov na podporu inovácií v podniku. Študenta učí chápať význam riadenia inovačného procesu, aby v praxi dokázal identifikovať inovačné stupne, získal znalosti o tvorbe inovačných stratégií a prognóz. Po absolvovaní predmetu dokáže aktívne pracovať so základnými tvorivými metódami využívanými v inovačnom procese.¹⁷

Študent získa vedomosti zo špecifickej oblasti riadenia priemyselného podniku – z oblasti inovačného manažmentu. Po absolvovaní

¹⁵ <http://old.euba.sk/kp/predmety/info-list/1181>

¹⁶ <https://www.ucm.sk/sk/institut-manazmentu/>

¹⁷ https://www.mtf.stuba.sk/sk/ustavy/ustav-priemyselneho-inzinerstva-manazmentu-a-kvality/studium/inovacny-manazment.html?page_id=5143

predmetu bude chápať význam riadenia inovačného procesu, dokáže identifikovať inovačné stupne, získa znalosti o tvorbe inovačných stratégií a prognóz. Získa prehľad o licenčnom obchodovaní, nadobudne základné vedomosti o právnej ochrane tvorivej činnosti podniku. Bude chápať podstatu tvorivého myslenia a jeho význam v práci manažéra. Dokáže aktívne pracovať so základnými tvorivými metódami využívanými v inovačnom procese, a prakticky využívať základné metódy a nástroje vývoja nových výrobkov využívané v predvýrobnej etape.

Univerzita Komenského v Bratislave

Na Fakulte manažmentu UK má vzdelávanie v oblasti inovácií zastúpenie prostredníctvom predmetu Intelektuálny kapitál a inovácie v dynamickom podnikaní v rámci študijného programu Manažment, kde sa prednáša v prvom ročníku druhého stupňa. Predmet sprostredkúva poznatky o manažmente dynamicky rastúcich firiem. Zaoberá sa otázkou, ako premeniť znalosti na inovácie a tie potom presadiť na trhu s dôrazom na fakt, že efektívny manažment znalostí a inovácií predstavujú základné predpoklady úspechu rýchlo rastúcich firiem. Študenti získajú poznatky o metódach budovania a využívania intelektuálneho kapitálu a účinnej tvorbe a komercializácii výrobkov a služieb. Po absolvovaní predmetu sú schopní aplikovať získané poznatky pri riešení reálnych situácií v praxi dynamického podnikania.¹⁸

V rámci odboru na predmet nadväzuje v druhom ročníku druhého stupňa Manažment inovácií. Cieľom predmetu je teoreticky zvládnuť manažment inovačného procesu a vytváranie mechanizmov na podporu inovácií v podniku. Ťažisko pritom tvorí manažment inovácií produktov a procesov na strategickej aj operatívnej úrovni. Na seminároch študenti analyzujú prípady z podnikovej praxe a aplikujú vybrané metódy pri riešení úloh.

V druhom ročníku druhého stupňa si študenti môžu z výberových predmetov zvoliť predmet Intrapreneurship, ktorý rozvíja znalosti, zručnosti a techniky intrapodnikania (anglicky intrapreneurship alebo corporate entrepreneurship) ako účinného nástroja manažmentu organizácií pre dosahovanie konkurenčnej výhody a obchodného úspechu v súčasnom turbulentne sa meniacom prostredí. Súčasťou predmetu je filozofia hosťujúceho prednášateľa z praxe, ktorý spolupracuje so študentmi na semestrálnom projekte a vo finále sa spolupodieľa na jeho hodnotení.

V ponuke výberových predmetov pre študijný program manažment sa nachádza aj predmet Kreativny a inovačný manažment v praxi, prostredníctvom ktorého sa študenti oboznamujú s podstatou kreativity a inovácie, s rôznymi druhmi technik kreativity a tvorby inovácie, s dôrazom na význam firemnej kultúry a podnikového inovačného ekosystému. Učia sa na príkladoch aplikácie kreatívnych a inovačných metód v slovenských organizáciách. Vyučovanie predmetu prebieha aj prostredníctvom aktívneho riešenia zadaných úloh na seminároch a študenti aplikujú teoretické poznatky do individuálne vypracovanej semestrálnej práce.

Technická univerzita v Košiciach

Technická univerzita v Košiciach má v ponuke študijný program Technológie, manažment a inovácie strojárskych výroby, pričom absolventi prvého stupňa študijného programu v študijnom odbore Výrobné technológie sa uplatnia ako technológovia vo výrobe, konštruktéri prípravkov a nástrojov, pracovníci využívajúci CAx technológie v príprave výroby, pracovníci skúšobní, v prevádzke a údržbe strojových zariadení, na stredných stupňoch riadenia výroby. Uplatnenie môžu nájsť aj v riadiacich útvaroch nižšieho stupňa, technických útvaroch prevádzok a závodov. Tento študijný program však do procesu vzdelávania v oblasti inovácií patrí skôr okrajovo.¹⁹

¹⁸ <https://www.fm.uniba.sk/pracoviska/katedry/katedra-strategie-a-podnikania/>

¹⁹ <https://www.sjf.tuke.sk/kstam/studium/studijne-programy/bakalarske-studium/technologie-manazment-a-inovacie-strojarskej-vyroby>

Paneurópska vysoká škola v Bratislave

V rámci odboru Medzinárodné podnikanie a študijného programu Ekonomika a manažment medzinárodného podnikania ponúka Paneurópska vysoká škola v Bratislave predmet Inovačný manažment na druhom stupni (Ing.), pričom jeho osnovy sú podobné štandardom iných univerzít. Okrem neho sa v rámci odboru Cestovný ruch prednášajú Inovácie v cestovnom ruchu. Ojedinelý oproti ponuke iných univerzít je relatívne nový študijný program Manažment startupov. Nejedná sa o samostatný odbor, ale doplnkové štúdium ukončené certifikáciou.²⁰

Univerzita otvorila tento odbor od akademického roka 2016/17 pre študentov prvých ročníkov bakalárskeho stupňa štúdia. Výučba prebieha formou bloku voliteľných predmetov. Študenti tak majú možnosť získať popri bakalárskom a magisterskom titule navyše aj certifikát, ktorý je atestom kvality ich odborných vedomostí a prípravy pre výkon svojho povolania v praktickom a uplatniteľnom vzdelaní v špecializovanom odbore. Zameranie pripravuje absolventov na to ako čeliť ekonomickým a manažérskym výzvam startupov a malých začínajúcich firiem. Absolvent po úspešnom ukončení štúdia je schopný zvládať problematiku riadenia podniku a vedieť, ako myslieť globálne a realizovať v podniku expanziu i prienik na zahraničné trhy, vypracovať konkurenčnú analýzu, ale aj pripraviť životaschopný biznis plán a zabezpečiť získavanie financií na nevyhnutný rast.

Mondo International Academy

Súkromná medzinárodná akadémia Mondo ponúka v Bratislave študijný program Strategické riadenie inovácií (titul MSc). Program študentom poskytuje vedomosti a zručnosti dôležité pre vedenie a riadenie inovácií na operačnej a strategickej úrovni. Program je zameraný na vývoj nových produktov a služieb vo väčších organizáciách, v súkromnom a verejnom sektore. Rozvíja integrujúci prístup, ktorý spája riadenie trhu, technologické a organizačné zmeny a zároveň učí, ako vytvárať hodnotu z inovácií. Štúdium je určené pre študentov, ktorí sa chcú venovať výskumnej práci v rámci strategického riadenia inovácií.²¹

Forma štúdia odboru: flexibilná forma vzdelávania, ktorá umožňuje spojiť štúdium s prácou alebo podnikaním. Okrem konzultačnej a externej formy štúdia akadémie Mondo v súčasnosti ponúka aj online formu. Počas štúdia je študent v priamom kontakte s vyučujúcim prostredníctvom e-mailu. Online forma štúdia má charakter moderného vzdelávania bez pravidelných víkendových prednášok. Počet osobných stretnutí (konzultácií) je rôzny a prispôsobuje sa potrebám vyplývajúcim z jednotlivých predmetov po dohode s vyučujúcim.

Program Strategické riadenie inovácií bol podľa informácií akadémie Mondo pozastavený pre nízky záujem študentov na Slovensku,

²⁰ <https://www.paneurouni.com/fakulta-ekonomie-a-podnikania/bakalarske-studium-bc/zamerania/manazment-startupov/>

²¹ <https://www.mondo-i-academy.com/>

Ďalšie možnosti inovačného vzdelávania pre študentov a absolventov vysokých škôl

Študenti vysokých škôl majú na Slovensku niekoľko sprievodných možností rozvíjať svoju inovačnú kapacitu buď v priebehu vysokoškolského štúdia, prípadne po jeho skončení ako čerství absolventi, a to vďaka projektom financovaným zo zdrojov EU alebo z iniciatívy mimovládnych neziskových organizácií.

IT Akadémia

Príkladom je už spomínaný projekt IT Akadémia zastrešovaný CVTI, ktorý sa zameriava na všetky stupne štúdia vrátane základných a stredných škôl. Vzhľadom na študentov vysokých škôl a univerzity si projekt kladie za cieľ inovovať študijné programy a predmety na univerzitách v štyroch aktuálnych a moderných oblastiach odborného zamestnania, ktoré sú: dátová veda (Data Science), internet vecí (IoT), počítačové siete a podnikovo-informačné systémy, a to s ohľadom na potreby praxe v IT sektore pri rešpektovaní kvalifikačných štandardov podľa Národnej sústavy kvalifikácií.²²

Sokratov inštitút

Živica pripravila pre študentov a absolventov vysokých škôl rôznych odborov vzdelávací program nazvaný Sokratov inštitút. Ročné štúdium na Sokratovom inštitúte je vždy pre 20 študentov a absolventov vysokých škôl a pozostáva z 10 praktických workshopov a záverečného kolokvia s výstupom v podobe realizácie vlastného sokratovského projektu. Študenti Sokratovho inštitútu získavajú praktické zručnosti, nedocenené kontakty a rozširujú si obzory nad hranice svojich bežných záujmov.²³

Sokratov inštitút založili Juraj Hipš a Ján Markoš v spolupráci s Technickou univerzitou vo Zvolene v roku 2013 ako jeden z programov občianskeho združenia Centra environmentálnej a etickej výchovy Živica. Na štúdium je každoročne prijatých od 20 do 23 ľudí vo veku od 18 do 32 rokov. Sokratov inštitút doposiaľ absolvovalo 147 študentov a v rámci vzdelávacieho programu vzniklo 110 úspešných projektov, ktoré priniesli reálnu zmenu v slovenských regiónoch. Absolventské projekty sa radia do sfér: životné prostredie, vzdelávanie, občiansky aktivizmus, spoločnosť a verejný záujem.

Globálne vzdelávanie

Ďalším projektom pre študentov vysokých škôl, ktorý Živica zastrešuje, je projekt Globálne vzdelávanie. Vzdelávací projekt nezahŕňa iba informácie a vedomosti o globálnych témach (ako napr. chudoba, migrácia, klimatická zmena), ale taktiež poskytuje príležitosť na osvojenie si nových zručností a postojov, ktoré sú v kvalitnom vzdelávaní považované za kľúčové. Ide najmä o schopnosť kritického myslenia, vyjadrenia svojho názoru či spolupráce v tíme. Globálne vzdelávanie môže študentov a študentky pripraviť na súčasné výzvy tak, že sa naučia vnímať lokálne problémy v globálnom kontexte, vytvoria si vlastný názor a na základe neho aktívne konajú. V rámci vzdelávacieho projektu si osvojujú zručnosti charakteristické a nevyhnutné pre výkon inovačného procesu. Globálne vzdelávanie prebieha s celoslovenskou pôsobnosťou už 10 rokov a je kľúčovým obsahom projektov Sokratov Inštitút. Projekt je momentálne pozastavený bez podpory MZV SR.²⁴

²⁴ <https://globalnevzdelavanie.sk/>

²² <http://itakademia.sk/>

²³ <https://www.sokratovinstitut.sk/o-nas>

Nexteria Leadership Academy

Nexteria Leadership Academy je 3-ročným vzdelávacím a rozvojovým programom pre aktívnych vysokoškolákov a absolventov stredných škôl. Podporuje mladých ľudí, ktorí sa chcú posunúť vpred a stať sa lídrami v rôznych oblastiach: biznise, IT, verejnom sektore, vede, práve a ďalších. Účastníci získajú cennú prax popri škole vďaka práci na reálnych projektoch vo firmách aj pri rozvíjaní vlastného projektu. Študenti programu mali napríklad príležitosť vylepšiť aplikáciu Tatra banky, vydali knihu skutočných príbehov Nevyhorení, pripravili s primátorom mesta Bratislava Matúšom Vallom riešenia pre mesto či aktívne pomáhali proti dopadom korónovej krízy. Študenti prostredníctvom workshopov a kurzov aktívne rozvíjajú svoje zručnosti, projektový a časový manažment, spolu s kritickým myslením a hodnotami. Prihlasovanie v roku 2021 bolo ukončené k 28. februáru.²⁵

Nexteria Leadership Academy organizuje Nexteria Slovakia s.r.o., funguje na Slovensku už 12 rokov, doposiaľ sa doň zapojilo približne 800 študentov a aktuálne v projekte študuje 90 mladých ľudí.

Lifbee Academy

Občianske združenie BioHive organizuje vzdelávací program Lifbee Academy pre mladých ľudí s nadšením a motiváciou v oblasti vedy, marketingu, dizajnu a IT. Poskytuje kvalitné vzdelávanie v oblasti biotechnológií, marketingu, dizajnu a projektového riadenia. Študenti zažijú praktické využitie nadobudnutých poznatkov pri unikátnej skúsenosti tvorby vlastného produktu. Program sa z kombinácie dôležitých tém z oblasti biotechnológií, regulácií, vývoja produktu, marketingu a timovej spolupráce.²⁶

Projekt beží od minulého roka, kedy prebehol pilotný ročník, do ktorého cez dve výberové kolá vybrali 28 študentov zo 60 prihlásených.

Nexteria Lab

Nexteria Lab predstavuje online dvojtýždňový rozvojový program a súbor ďalších online aktivít pre mladých záujemcov z celého Slovenska. Skladá sa z workshopov, mentoringu a networkingu v rámci online komunity aktívnych ľudí. Pomáha študentom objaviť ich silné stránky a rýchlejšie dosiahnuť ich ciele. Po absolvovaní programu študent získa certifikát aj neobmedzený prístup na online platformu. Prvá časť programu sa skladá z workshopov na témy typológia osobnosti, osobná vízia, časový manažment a prokrastinácia. Nasleduje osobný mentoring v oblasti, o ktorú sa študent zaujíma. Na záver absolvujú účastníci diskusiu a vzájomnú výmenu skúseností.²⁷

Nexteria Lab pokúka rozvojový online program s celoslovenskou pôsobnosťou už takmer 12 rokov, pričom každoročne sa doň zapojí maximálne 50 študentov, čo spolu doposiaľ čini približne 600 absolventov.

Moderné vzdelávanie ako perspektíva mladých na uplatnenie v 21. storočí

Cieľom projektu, ktorý momentálne prebieha (2018 – 2021) pod záštitou občianskeho združenia I4A - Institute 4 Academy, je zvýšiť vedomosti, praktické zručnosti a kompetencie mladých ľudí vo finančných, podnikateľských či právnych odvetviach prostredníctvom neformálneho vzdelávania a zlepšiť tak ich uplatniteľnosť na trhu práce. Projekt je zameraný na dospelých mladých ľudí, primárne absolventov stredných škôl a študentov v bakalárskom stupni štúdia. Projekt bol podporený zo zdrojov EU, pričom celková suma projektu je 210,181 EUR. Projekt je realizovaný v siedmych slovenských krajoch – mimo Bratislavského, pričom sa zameriava predovšetkým na menej rozvinuté regióny v rámci republiky. Doposiaľ bolo do vzdelávacích aktivít projektu zapojených 367 účastníkov – 239 žien a 128 mužov. Projekt by mal končiť v apríli 2021, no vzhľadom na komplikácie spôsobené pandemiou COVID-19 sa momentálne uvažuje o jeho predĺžení.²⁸

²⁵ <https://nexteria.sk/nla/>

²⁶ <https://www.lifbee.com/>

²⁷ <https://nexteria.sk/lab/>

²⁸ <https://i4a.sk/institute-4-academy/moderne-vzdelavanie/>

Inovačné vzdelávanie pre pedagógov

Súčasnú zmeny v spoločnosti a na trhu práce si vyžadujú rozsiahle úpravy vo vzdelávacom systéme na všetkých úrovniach škôl, ktoré zasa stoja na aktívnych a pripravených pedagógoch. Učitelia môžu už od základných škôl vstúpiť do rýchlo sa meniaceho sveta a v budúcnosti prispieť k pozitívnym zmenám v ňom. Na to však pedagógovia potrebujú tiež absolvovať adekvátne vzdelávanie. Učitelia majú v tomto smere opäť niekoľko možností:

SOFTIMEX Academy, s.r.o.

SOFTIMEX Academy je vzdelávacou spoločnosťou s celoslovenskou pôsobnosťou so zameraním na ďalšie profesijné vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov regionálneho školstva. Ich cieľom je pomáhať školám v aktívnom zavádzaní trendových a inováčných digitálnych didaktických prostriedkov podporujúcich najmodernejšie formy školskej výučby. Spoločnosť vo svojom portfóliu ponúka pre pedagogických zamestnancov regionálneho školstva akreditované programy inováčného vzdelávania a moduly programov inováčného vzdelávania.

Témy programov pre pedagógov: Využitie softvérovej aplikácie ActivInspire a cloudového prostredia ClassFlow, softvérovej aplikácie SMART Notebook a cloudového prostredia SMART Learning Suite Online, aplikácie SMART response 2 na preverovanie vedomostí žiakov, využitie vybraných mobilných aplikácií, tvorba videí a ich využitie v edukačnom procese a multimediálne tabletové zariadenia v edukačnom procese.²⁹

Komenského inštitút

Nezisková organizácia Živica ponúka okrem projektov pre študentov aj vzdelávací program pre rozvoj pedagógov a šírenie inovatívnych foriem vzdelávania, ktorý organizujú pod názvom Komenského inštitút. Program vznikol v roku 2015 a každoročne poskytuje 20-tim pedagogičkám a pedagógom kvalitné ročné vzdelávanie, prispôbené súčasným potrebám na školách. Ponúka tak možnosť bezplatne získať vedomosti a zručnosti k realizácii praktickej školskej reformy vo svojej komunite. Výučba na Komenského inštitúte prebieha formou zážitkových a praktických workshopov, neformálnych rozhovorov a prednášok. Komenský inštitút má doposiaľ približne 100 absolventov.³⁰

Vzdelávací program sa skladá zo:

- šiestich pobytových workshopov,
- realizácie a obhajoby pedagogického projektu,
- osvojenia si práce s webinármi, ktoré vedú lektori alebo účastníci.

Učiteľ roka

Živica o roku 2018 každoročne odovzdáva aj ocenenie Učiteľ roka. Cena je určená pre inšpiratívnych a inovatívnych učiteľov Slovenska. Jej cieľom je zvýšiť prestíž učiteľského povolania a motivovať súčasných a budúcich učiteľov k výkonu ich profesie, čím zároveň podporuje rozvoj inovatívneho vzdelávania na Slovensku. Okrem víťaza sa v súťaži zviditeľní aj práca a prínos pre inovatívne vzdelávanie ďalších deviatich finalistov.³¹

³¹ <https://ucitel Slovenska.sk/>

Indícia

Indícia je nezisková organizácia, ktorá sa venuje vzdelávaniu a inšpirovaniu učiteľov a manažérov na školách. Jej cieľom je poskytnúť pedagógom priestor na zdieľanie skúseností a sieťovanie, ukázať im príklady dobrej praxe, vzdelávať ich a poskytovať im motiváciu a inšpiráciu. Prostredníctvom rôznych aktivít organizácia prispieva k zvyšovaniu kvality školstva a vzdelávania s hlavným cieľom vytvoriť živý, adaptabilný vzdelávací systém, ktorý je v súlade so životom generácie Z mimo tried, ako aj s ich budúcou schopnosťou zamestnať sa. Navyše ponúka platformy, ktoré učiteľom umožňujú porovnávať a vymieňať si skúsenosti a tým sa navzájom inšpirovať a podporovať pri zavádzaní inovatívnych prístupov na školách.

Od septembra 2018 je Indícia EDUpointom Bratislava pre podporu týchto aktivít. Ďalšou aktivitou organizácie je vzdelávanie pre pedagógov v podobe osvojovania si vyučovania matematiky Hejného metódou. Hejného metóda učí žiakov kriticky myslieť, analyzovať rôzne problémové situácie, hľadať nové riešenia, či už samostatne, alebo v tíme. Indícia ponúka kurzy ako učíť Hejného metódou matematiku pre materské a základné školy a tiež ako učíť touto metódou online. Tiež organizuje projekt Civilizácia, ktorého cieľom je vyvinúť efektívny nástroj na dosiahnutie zmeny vzdelávania v predmetoch dejepis, občianska náuka a geografia (konkrétne časti geografie, ktorá je venovaná regionálnej a humánnej geografii).³²

Podujatia pre učiteľov Indícia organizuje od roku 2011, pôsobí na území celého Slovenska a za necelých 10 rokov vyškolili už niekoľko tisíc pedagógov.

Metódy a techniky personalizovaného vyučovania

Program prebiehajúci v súčasnosti (2020 – 2024) pod záštitou Metodicko-pedagogického centra má za cieľ prehĺbiť, rozšíriť a inovovať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov potrebné na projektovanie vyučovacej jednotky s použitím metód a techník personalizovaného vyučovania s ohľadom na individuálne potreby žiakov. Je určený pre pedagógov základných a stredných škôl, prebieha prezenčnou (36 hodín účasti) a dištančnou formou (14 hodín) a v rámci programu sa učitelia učia:

- využívať aktuálne poznatky o psychických procesoch a mechanizmoch učenia sa, ktoré súvisia s učením sa žiaka, pri plánovaní vyučovacích jednotiek,
- tvoriť profil učenia sa žiaka na základe identifikovania individuálnych potrieb žiakov,
- navrhovať edukačné úlohy podľa princípov personalizovaného prístupu,
- uplatňovať metódy a techniky personalizovaného vyučovania vo vlastnom vyučovaní.³³

³² <https://www.indicia.sk/>

³³ <https://mpc-edu.sk/>

Asociácia Susan Kovalíkovej

Asociácia Susan Kovalíkovej ponúka workshopy zamerané na zavádzanie inovatívnych metód do vzdelávania pre učiteľov a inovatívneho manažovania škôl pre riaditeľov (forma jednotliviec/skupina):

- Tréningy pre jednotlivcov (učiteľov)
- Tréningy a workshopy pre pedagogické kolektívy škôl
- Tréningy a workshopy pre manažment inovatívnych škôl

Okrem spomínaných sprostredkúva aj workshop s názvom **Plánovanie a zapojenie zainteresovaných strán**, ktorý slúži na zabezpečenie podpory pre inovácie od všetkých zainteresovaných strán. Tento workshop podporuje diskusiu o tom, čo sa rozumie pod pojmom inovácia, zapája do procesu zainteresované strany a vytvára akčný plán na riadenie procesu zmeny.³⁴

Asociácia oficiálne vznikla v roku 1997 a má celoslovenské pôsobenie.

Moderné vzdelávanie - digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety

Projekt, ktorý prebiehal pod záštitou CVTI od 2013 do 2015 v siedmych krajoch Slovenska mimo Bratislavského kraja, no jeho výsledok je doposiaľ k dispozícii. Aktívni učitelia zo základných a stredných škôl z celého Slovenska spolupracovali na tvorbe 14 200 digitálnych objektov, ktoré sú v súlade so Štátnym vzdelá-

vacím programom. Učitelia sa tak stali spoluarchitektmi moderného školstva, pričom všetky digitálne vzdelávacie objekty vytvorené vďaka projektu sú k dispozícii na www.digitalnevzdelavanie.sk. Vzdelávacie objekty pomáhajú učiteľom modernou a pútavou formou prezentovať učivo žiakom na základných a stredných školách. Digitálne učivo v online databáze dostupné nielen pre učiteľov, ale aj pre žiakov a ich rodičov zároveň zabezpečí žiakom kvalitnú domácu prípravu a prácu s overenými zdrojmi.³⁵

www.skola21.sk

Stránka skola21.sk je súčasťou medzinárodnej iniciatívy spoločnosti Microsoft – Partneri vo vzdelávaní a na jej tvorbe sa podieľali: Asociácia Susan Kovalíkovej, Indícia, n. o., P-MAT, n. o. a Nadácia pre deti Slovenska. Vo viac ako sto krajinách sveta sa v rámci tejto iniciatívy buduje komunita moderných inovatívnych učiteľov, organizujú sa národné a medzinárodné fóra inovatívnych učiteľov, súťaže a podporuje sa prevádzka portálov zameraných na sprístupňovanie inovatívnych prístupov vo vzdelávaní. Na stránke nájdete podklady na workshopy rozvíjajúce inovatívne vzdelávanie na škole.³⁶

www.schooleducationgateway.eu

V prípade stránky schooleducationgateway.eu ide o katalóg prezenčných aj online kurzov zameraných na profesionálny rozvoj učiteľov. Prezenčné kurzy ponúkajú nezávislí poskytovatelia kurzov a tieto kurzy neboli schválené alebo uznané žiadnymi orgánmi. Kurzy sa týkajú kreatívneho učenia a boli rozšírené o kurzy online výuky.³⁷

³⁴ <http://www.ask21.sk/sk>

³⁵ https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/projekty/digitalne-vzdelavanie.html?page_id=8248 www.skola21.sk

³⁶ www.skola21.sk

³⁷ <https://www.schooleducationgateway.eu/>

Zapojenie škôl ako inštitúcií do rozvoja inovačného vzdelávania

Školy, ktoré menia svet

Dvojročný program Školy, ktoré menia svet, ktorý organizuje občianske združenie Inštitút pre aktívne občianstvo, je viacúrovňovým nástrojom rozvoja školy ako inštitúcie podporujúcej inovatívne vzdelávanie – program do školy prináša inšpiratívne nápady, zlepšenie v motivácii zamestnancov a integráciu inovatívnych a zážitkových metód vzdelávania do vyučujúceho procesu. Ponúka komplexný výber možností pre profesionálny rozvoj pedagógov a pre rozvoj občianskych a životných schopností a zručností ich žiakov a žiačok základných a stredných škôl kdekoľvek na Slovensku. Prostredníctvom zavádzania interaktívnych metód a kreatívnych prvkov zábavného neformálneho vzdelávania do výučby tradičných predmetov podnecuje u žiakov a žiačok kritické myslenie, myslenie v kontexte a v súvislostiach, mediálnu gramotnosť, demokratické zmýšľanie, morálne hodnoty, empatiu, dobrovoľnícke aktivity, občiansku angažovanosť a zodpovednosť. Inštitút pre aktívne občianstvo ponúka tiež portfólio vzdelávaní na mieru pre celé pedagogické zbory, žiacke školské rady a komunitu rodičov školy, ktoré realizujú priamo na škole.³⁸

Projekt je v realizácii od roku 2016, má celoslovenské pôsobenie a doposiaľ sa doň zapojilo približne 50 škôl v zastúpení 120 učiteľov.

Cena Angažovaná škola

Cena Angažovaná škola vznikla pod záštitou MŠVVaŠ SR ako národné ocenenie pre materské, základné a stredné školy, ktoré svoje vyučovanie prepájajú prostredníctvom oficiálnej modernej vyučovacej stratégie s potrebami reálneho života. Tento rok prebieha druhý ročník, víťazmi prvého ročníka oceňovania Angažovaná škola sa stali: Základná škola v Zemianskej Olči, ktorej žiaci a žiačky oživilí priestory aj okolie schátratej železničnej stanice, a Stredná odborná škola pedagogická v Bratislave, ktorej žiaci a žiačky už desať rokov organizujú vianočné tvorivé dielne pre rovesníkov či mladších žiakov so zdravotným znevýhodnením. Angažovaná škola je súčasťou medzinárodnej ceny Regional Award for Successful Service-Learning Practice, ktorú v rámci strednej a východnej Európy s partnermi organizuje medzinárodná organizácia Interactive Open Schools. Zo zapojených šiestich krajín sa práve na Slovensku do národného kola zapojilo vôbec najviac škôl a bolo prihlásených suverénne najviac projektov.³⁹

³⁸ <https://skolyktoremeniasvet.sk/>

³⁹ <https://angazovanaskola.sk/>

Inovačné vzdelávanie pre firmy

Rozvoj inovačných zručností vo firmách ponúkajú na Slovensku viaceré lektorské a vzdelávacie inštitúcie, pričom sa dajú rozlíšiť dve hlavné možnosti: príležitosti pre zabehnuté firmy alebo pre začínajúce startupy.

SameL.EdU, Ivan Sámel

Agentúra SameL.EdU ponúka rôzne typy workshopov zameraných na rozvoj firmy v oblastiach projektového riadenia, tímovej spolupráce, komunikačných a manažérskych zručností a tiež sériu kurzov zameraných na inovácie: Ako z myšlienky urobiť úspešný projekt, Zisťovanie faktov, Generovanie nápadov, Výber riešení ai.

Workshopy rozvoja inovačných zručností sú určené vedúcim pracovníkom, resp. pracovníkom, ktorí sú zodpovední za vývoj inovácií a rozvoj firiem. Trvanie základného workshopu (Ako z myšlienky urobiť úspešný projekt) je 8 hodín v priebehu jedného dňa. Cieľom je poskytnúť odlišný uhol pohľadu na inovácie, získať rady, oboznámiť sa s najdôležitejšími postupmi pri štartovaní inovačných projektov a nevyhnutnými predpokladmi, ktoré vedú k úspechu inovácií. Teória pokrýva len 20 % workshopu, pričom podstatná časť spočíva v analýze prípadovej štúdie konkrétnej inovatívnej firmy a súvisiacich zážitkových cvičeniach.⁴⁰

Obsahová náplň workshopu:

- systém riadenia inovácií a firemná kultúra
- predstavenie a analýza prípadovej štúdie konkrétnej firmy
- exekutívne sponzorstvo a inovácie
- kde vzniká Wow efekt a konkurenčná výhoda
- ako nastaviť ekonomické ukazovatele návratnosti inovácií
- ako vyberať z viacerých variantov možných riešení
- riadenie ľudskej stránky inovácií

Agentúra SameL.EdU okrem workshopov v súčasnosti ponúka aj webináre na podobné témy ako v oblasti osobných jednoduchých workshopov: Úvod do inovácií, Úvod do kreativity, Design thinking, Inovačné metódy, Metódy

generovania nápadov (brainstorming, asocičná metóda), Predpoklady kreativity ai. Tieto webináre sú k dispozícii na ich stránke v podobe videí, niektoré dostupné zadarmo k nahliadnutiu, väčšina odomknuteľná za poplatok.

V portfóliu služieb ponúkajú aj inovačné konzultácie zamerané predovšetkým na konzultácie k príprave zámerov a projektov týkajúcich sa stavebných a strojných investícií, vývoja nových produktov, podpory a propagácie produktov a inovácií.

Agentúra SameL.EdU organizuje workshopy zamerané na inovácie od roku 2012 a poskytuje ich vo forme webinárov od roku 2015. V roku 2021 mali webináre doposiaľ takmer 150 účastníkov a za rok 2020 ich bolo vyše 300. Pôsobia v Bratislave, no práve vzdelávanie formou webinárov im umožnilo rozšíriť sa do všetkých regiónov.

Centire.com - Grantexpert s. r. o.

Organizácia ponúka tím poradcov, manažérov, podnikateľov a inovátorov so zameraním sa na regionálny rozvoj, podporu podnikania a spoločenské inovácie. Organizujú rôzne formy workshopov aj konzultácie (zamerané napr. na sociálne inovácie).

V minulosti zastrešovali projekt **Inovatívne vzdelávanie pre riadenie v oblasti kultúry a podnikania**, zameraný na zvyšovanie zručností manažérov kultúrnych inštitúcií a centier na podporu podnikania, formulovanie stratégie inštitúcie so zapojením všetkých zamestnancov. Zástupcovia z kultúrnej obce sa od expertov dozvedeli, ako myslieť na budúce potreby a ako riadiť svoju organizáciu proaktívne. V rámci projektu vyškolili viac ako 50 ľudí z rôznych oblastí kultúry a vyše 20 účastníkov, ktorí momentálne pracujú v oblasti podpory podnikania.

Poskytujú tiež kurz formou webinára spojeného s konzultáciami s lektorom – **Od nápadu k projektu**, ktorý účastníkov prevedie cyklom prípravy a riadenia projektu od myšlienky, cez plánovanie, realizáciu, až po ukončenie projektu. Kurz sa skladá zo štyroch rámcových lekcii a je určený výhradne pre jednotlivcov. Výsled-

⁴⁰ <https://samel.eu/o-nas-pre-vas/ivan-samel/>

kom kurzu je okrem zisku nových vedomostí vytvorenie matice projektového rámca vlastného projektu účastníka. S online formou kurzu začali v roku 2019, odvtedy má tento workshop formou webinára 140 absolventov, na trhu pôsobia od roku 2010.⁴¹

Online kurz účastníkov naučí:

- porozumieť základným pojmom projektového riadenia
- zorientovať sa v analytických metódach a spôsoboch plánovania
- ako si vytvorí maticu logického rámca a jej následné využitie v projekte
- napláňovať aktivity projektu a priradiť k nim potrebné zdroje
- zrealizovať a ukončiť projekt s vyhodnotením jeho efektivity

Topcoach

Topcoach spája nezávislých lektorov a ako online platforma sprostredkúva už 4 roky rôzne typy biznis workshopov, ktoré do nejakej miery spadajú do rozvoja inovácií vo firme (osobný rozvoj za účelom pracovných úspechov, rozvoj kreativity, práca s talentom, biznis v čase krízy, zmeny v biznise). Doposiaľ uskutočnili viac ako 130 tréningov, prednášok a workshopov. Pôsobia v Bratislave. Najlepšie do témy inovácií zapadá workshop Kreativne myslenie a inovácia, ktorý je však určený skôr pre jednotlivcov ako pre tímy (rozvoj osobných zručností pre implementáciu inovácií). Jeho lektorka sa venuje aj téme „future skills“ (zručnosti budúcnosti). Workshop sa organizuje od septembra 2020 a doposiaľ má 30 absolventov.

Obsahová náplň workshopu Kreativne myslenie a inovácia:

- kľúčové predpoklady kreatívneho myslenia
- rozmanité postupy a metódy kreatívneho myslenia
- individuálne a skupinové spôsoby generovania ideí a riešenia problémov
- brainstorming vedený podľa najnovších poznatkov neurovedy
- design thinking ako nástroj spájajúci analytické a kreatívne myslenie
- inovácie, typy inovácií a postupy ako sa k nim dopracovať

Ponúkajú aj interaktívne a informatívne prednášky formou tzv. keynote – leTalk, kde počas 45 až 90 minút majú účastníci možnosť objaviť jednotlivé témy sebarozvoja a leadershipu s cieľom vzbudiť v nich záujem o ďalšie vzdelávanie.

IPA Slovakia

Realizátori platformy IPA Slovakia poskytujú poradenstvo aj vzdelávanie v oblasti inovácií. Na trhu pôsobia od roku 1990 (do roku 2000 ako Sa-pecon), pôsobia celoslovensky a ich rôzne formy vzdelávania majú už viac ako 25000 absolventov. Riešia témy ako lean logistika, lean výroba, manažment zmeny, kontinuálne inovácie, Toyota KATA, inovácie produktov a služieb, inovácie procesov a biznis modelov, metódy a metodiky inovácií, budovanie tímov a kreativity.⁴³

Základným produktom, ktorý sa zameriava na inovácie, je workshop nazvaný Úvod do inovácií s podtitulom Ako dosiahnuť konkurenčnú výhodu cez inovácie. Workshop je určený pre vlastníkov firiem, vrcholových manažérov firiem a divízií, riaditeľov stratégie a rozvoja, marketingových a obchodných manažérov, brand a produkt manažérov, prípadne manažérov vývojových projektov. Trvá 7,5 hodiny v priebehu jedného dňa.

Absolventi workshopu sa dozvedia:

- Čo sú inovácie a ako ich robia úspešné firmy?
- Aké sú zdroje inovácií v podniku a galéria inovačných riešení?
- Čo sú inovačné postupy a metódy?
- Ako premeniť impulzy a nápady na úspešný biznis?
- Aké sú inovačné princípy?
- Ako zvýšiť inovačnú výkonnosť firmy?

Workshop *Design Sprint* pomenovaný podľa tímovej metodiky, ktorej autorom je Jake Knapp z Google Ventures, ponúka inovačné a tvorivé riešenia problémov. Zameriava sa na vytváranie produktov a služieb, ktoré zákazníci naozaj potrebujú. Prostredníctvom učenia v praxi si účastníci workshopu osvojujú ako navrhovať, prototypovať, overovať produkty, funkcie a služby, akými boli napr. Uber, Slack, Blue Bottle Coffee ai. Workshop sprevádza procesom od myšlienky k reálnemu zadaniu, k zákazníkom, ove-

⁴¹ <https://www.centire.com/o-nas/>

⁴² <https://www.topcoach.sk/o-nas/>

renému prototypu produktu alebo služby. Počas workshopu účastníci identifikujú problém, ktorý stojí za pozornosť, navrhujú riešenie, ktoré overia tak, aby ho ľudia vedeli a chceli používať a boli ochotní zaň zaplatiť. Workshop je určený pre produktových a projektových manažérov, majiteľov firmy, dizajnérov, tím lídrov, výskumníkov, inovátorov a kreatívov. Trvá dva dni.

Espiral

Espiral pôsobí na slovenskom trhu od roku 2011, služby poskytujú predovšetkým vo svojich priestoroch v Bratislave, no cestujú aj za firmami do regiónov. Ponúkajú rôzne kurzy zamerané na rozvoj kreativity, nových nápadov, tvorivého myslenia a techniky riešenia problémov. Ich vzdelávacie aktivity sú určené pre manažment a špecialistov na rozvoj inovácií vo firemnom prostredí. Organizujú otvorené tréningy pre skupiny do 6 osôb, pričom za minulý rok vydali 700 absolventských certifikátov. Uvádzame príklad takéhoto certifikovaného kurzu zameraného na inovácie:⁴⁴

Inovácie a tvorivé techniky vedenia ľudí a ich využitie v manažmente zmeny:

Trojdnňový workshop ktorý sa skladá z rôznych techník určených na tvorbu nápadov a generovanie netradičných riešení:

- tvorivé myslenia ako nástroj efektívnejšieho riešenia problémov
- techniky tvorivého riešenia problémov princípy, pravidlá použitia, význam a ich nácvik v praxi na konkrétnych problémoch a modelových situáciách
- brainstorming a vedenie mítingov k stratégii a zmenám
- Disneyho model pri riešení problémov a zavádzaní inovácií
- 6 klobúkov myslenia – technika pri timovom vedení porád a hľadani riešení
- krátky koučing s rýchlym účinkom – ako dôjsť od problému cez cieľ k riešeniu a akčnému plánu za 10–20 min a posunúť kolegu, či seba vpred
- synektika – hľadanie riešení kde sme pomocou systému analógií
- Kotterov model manažmentu zmeny – ako od prezentovať zmenu, zaviesť inováciu, získať podporovateľov a od komunikovať zmenu vo firme tak, aby ju ľudia prijali

Mega Education

Mega Education ponúka rôznorodé online školenia momentálne aktualizované o témy súvisiace s prácou z domu, manažovaním tímov v procese zmien, vedením online porád ai. Školenia prebiehajú v online prostredí (cez platformu Zoom).⁴⁵ Do rozvoja inovačných zručností spadá online kurz Kreativne myslenie, ktorý sa skladá z dvoch poldňových workshopov a jeho obsahom je:

- Prečo je pre nás dôležité byť kreatívni v pracovnom procese?
- Ako nám môže kreativita pomôcť v práci?
- Ako dosiahnuť kreativitu a aktívne zapojenie ľudí?
- Kotoľ kreativity – zistite, kedy ste najkreatívnejší, kedy vám kreativita chýba a kam ju v práci potrebujeme nasmerovať.
- Ako dospieť k zaujímavým nápadom spolu s jasnou stratégiou ako to dosiahnuť?
- Ako odbúravať strach z odmietnutia nápadu, strach prejaviť sa?
- Ako eliminovať prinášanie známych a prvoplánových návrhov riešení?
- Praktické tipy na naštartovanie kreativity v bežnom pracovnom živote.
- 3 konkrétne kroky (návod), ako sa cvičiť v kreativite.

Agentúra pôsobí na trhu od roku 2005, vďaka webinárom poskytujú svoje služby na území celého Slovenska a ich online workshopy majú už viac ako tisíc absolventov.

PDCS

Mimovládna organizácia PDCS, ktorá vznikla v roku 1996, poskytuje profesionálne vzdelávacie a facilitačné služby, konzultácie a poradenstvo realizuje osobné aj online kurzy. Pôsobí celoslovensky. Do rozvoja inovačných zručností spadá workshop Ako rozvíjať kreativitu, ktorého obsahom je:⁴⁶

- Ako postupovať, keď brainstorming nestačí?
- Akými nástrojmi sa generujú netradičné nápady v príprave a riadení projektov?
- Uplatnenie heuristických postupov, inkrementálne postupy tvorby v tíme.

⁴⁴ <https://www.espiral.sk/>

⁴⁵ <https://www.megaeducation.sk/>

⁴⁶ <https://www.kurzy.sk/vzdelavacie-spolocnosti/723/pdcs>

- Konštruktívnu oponentúra, ktorá stimuluje netradičné myšlienky.
- Ako generovať netradičné a funkčné nápady pre marketing a fundraising?
- Porozumenie vlastnej tvorivej kapacity (INOVÁTORI vs. ADAPTORI podľa teórie M. Kirtona).

PDCS pôsobí celoslovensky od roku 1996, pričom workshop Ako rozvíjať kreativitu má od roku 2018 približne 50 absolventov.

BPM Slovakia

BPM Slovakia vzniklo v roku 2002 a posledné štyri roky sa zameriava predovšetkým na manažérske kurzy rozvíjajúce inovácie, kreativitu a inovačnú kultúru vo firme. Ponúkajú napríklad workshop Reštartujte svoju kreativitu – tvorivé laboratórium (nielen) pre manažerov, ktorý zahŕňa viackrát spomínané metódy rozvoja kreativity a tvorby nových nápadov. Mnohé z workshopov organizuje online prípadne prostredníctvom videoškolení, preto pôsobia na celom území SR. Kurzy zamerané na rozvoj kreativity a inovačných schopností absolvovalo už viac ako 100 účastníkov.⁴⁷

PwC Slovensko

PwC Slovensko pôsobia u nás už viac ako 13 rokov a ponúkajú poradenské a konzultačné služby (nielen) v oblasti inovácií. Hlavný produkt je forma mentoringu – klientom v priebehu štvortýždňového mentoringu lektori ponúknu komplexnú správu o aktuálnom potenciáli inovovať vo firme klienta a navrhnu, ako tento potenciál využiť pre budúci rast firmy. Zameriavajú sa na všetky kraje Slovenska a podľa potreby za klientmi cestujú do miesta pôsobenia firmy.⁴⁸

Lumina Learning

Lumina Learning zabezpečuje viacero workshopov pre tímy aj jednotlivcov zamerané na spoluprácu a na vedenie tímu. Žiaden z ponúkaných produktov sa nevenuje inovačnému potenciálu firmy a rozvoju inovačných zručností jednotlivca, no nepriamo spadajú pod

workshopy, ktoré sa venujú rozvoju kreativity. Lumina Learning poskytuje vzdelávacie služby od roku 1996 a pôsobí na celom Slovensku.⁴⁹

Olívia Hurbanová – HighBrōws

Lektorka Olívia Hurbanová sa zameriava na rozvoj tzv. future skills, teda zručností nevyhnutných pre uplatnenie sa na trhu práce blízkej budúcnosti. Medzi takéto zručnosti sa radí: vedieť si z množstva informácií vybrať tie užitočné a relevantné a navyše ich následne použiť inovatívnym spôsobom, využiť kritické i adaptívne myslenie a schopnosť správne sa rozhodnúť, naučiť sa pracovať s kognitívnym zahltením, pozornosťou, pamäťou i stresom, rozvíjať kreatívne myslenie a schopnosť tvoriť inovácie. Témy jej kurzov sú negociácia, presvedčanie, prezen-tačné zručnosti, kreatívne myslenie a tvorba inovácií. Kurzy sú špecifické využitým tzv. game metódy a virtuálnej reality.⁵⁰

Kurz kreatívneho myslenia a inovácií zahŕňa:

- kľúčové predpoklady kreatívneho myslenia
- rozmanité postupy a metódy kreatívneho myslenia
- individuálne a skupinové spôsoby generovania ideí a riešenia problémov
- brainstorming vedený podľa najnovších poznatkov neurovedy
- design Thinking ako nástroj riadenia zmeny
- inovácie, typy inovácií a postupy ako sa k nim dopracovať

Olívia Hurbanová pôsobí v Bratislave, no workshopy poskytuje celoslovensky. Momentálne je súčasťou agentúry HighBrōws, ktorej je zároveň spoluzakladateľkou.

Maxman Consulting

Workshopy spoločnosti Maxman Consulting sú určené predovšetkým pre manažerov a lídrov, orientujú sa na časový manažment, využitie mentoringu a koučingu vo vedení tímov, budovanie samoriadiacich tímov a aktuálne témy ako manažovanie tímu v čase krízy. V oblasti vzdelávania pôsobia už viac ako 15 rokov, svoje služby

⁴⁷ <http://www.bpm-educat.com/o-nas>

⁴⁸ <https://www.pwc.com/sk/>

⁴⁹ <https://www.luminallearning.com/partners/slovakia/sk>

⁵⁰ <https://www.highbrows.sk/>

poskytujú predovšetkým v Bratislavskom kraji a medzi ich klientov patrí viac ako 160 úspešných slovenských firiem.⁵¹

www.inovujme.sk

Národný projekt SIEA ponúka okrem workshopov pre stredoškolákov a študentov vysokých škôl aj vzdelávacie workshopy pre firmy a ich zamestnancov. Tieto workshopy sú určené pre firmy, ktoré chcú:

1. Budovať inovačnú kultúru
2. Nájsť inovačnú príležitosť
3. Podporiť vzdelávanie zamestnancov
4. Riešiť vopred zadefinovaný inovačný potenciál

Inovujme.sk má celoslovenskú pôsobnosť, workshopy prebiehajú v priestoroch firmy, kam pricestujú lektori národného projektu, prípadne online prostredníctvom komunikačnej platformy. Workshopy sa začali poskytovať od septembra 2020, pričom ich doposiaľ absolvovalo 24 firiem.

Akadémia kritického myslenia

V rámci Akadémie kritického myslenia sa organizujú školenia zamerané predovšetkým na rozvoj kritického myslenia, ktorých základným účelom je pochopenie akejkoľvek informácie v čo najširších súvislostiach. Sú určené pre jednotlivcov, skupiny aj firmy. Témy školení: argumentácia, aktívne počúvanie, vyjednávanie a riešenie problémov.⁵² Akadémia vznikla v roku 2016 a pôsobí celoslovensky, ich vzdelávacími školeniami už prešlo viac ako tisíc absolventov.

FBE – For Business Excellence

FBE ponúka široké spektrum workshopov zameraných na jednotlivca aj tímy. Venujú sa systémom a nástrojom na zlepšovanie procesov, lean manažmentu, projektovému manažmentu,

obchodným zručnosťami a tiež téme priemyslu 4.0, v rámci ktorej môžu účastníci preskúmať príležitosti pre svoju firmu pod vedením skúseného odborníka. Do rozvoja inovačných zručností spadajú predovšetkým dvojica workshopov Kreativita I: Ako získať skutočne dobré nápady a Kreativita II: Majstrovstvo tvorivých nápadov, pričom v úvodnom kurze sa účastníci zoznajú s kreatívnymi technikami riešenia problémov (analógie, synektika, delfská metóda, deštruktívne-konstruktívny brainstorming) a v pokračovaní sa venujú kreatívnemu riešeniu zadanej úlohy.⁵⁴ FBE pôsobí na slovenskom trhu už 18 rokov, verejné kurzy prebiehajú online formou, preto majú celoslovenskú pôsobnosť (firmy kurzy zas prebiehajú v priestoroch klienta). Ich klientmi je viac ako 100 firiem z rôznych priemyselných odvetví ako automobilový priemysel, IT, telekomunikácie, financie a obchod.

Strojárska univerzita

Strojárska univerzita je platforma určená pre odborníkov, ktorí majú dlhoročné skúsenosti v strojárstve, no chýbajú im znalosti nových technológií a materiálov (aditívna výroba, digitalizácia, nové spôsoby riadenia vývojových projektov a práce v konštrukcii, technológii a vývoji, kolaboratívne roboty, rozšírená realita, nanomateriály, kompozity alebo korbón). Prostredníctvom tejto platformy si môžu aktualizovať svoje vedomosti a aplikovať ich pre rozvoj v ich firme.

Vzdelávanie sa skladá zo šiestich dvojdenných sústrezení, ktoré prebiehajú v zaujímavých firmách v priebehu jedného mesiaca v polročnom rozpätí, z koncentrovaných prednášok s expertmi v jednotlivých odboroch, diskusií, individuálnych stretnutí a riešení konkrétnych problémov formou mentoringu a vzájomného zdieľania skúseností. Okrem toho sa na stránke projektu nachádzajú podporné elektronické materiály vo forme skript na stiahnutie, videí, prednášok a prípadových štúdií.⁵⁵

Organizátorom Strojárskej univerzity je spoločnosť Inovato. Projekt naštartovali v roku 2019 a majú celoslovenské pôsobenie. Ich program má momentálne 19 účastníkov.

⁵¹ <https://www.maxman-consultants.com/>

⁵² <https://www.inovujme.sk/>

⁵³ <https://kritickemyslenie.sk/>

⁵⁴ www.fbe.sk

⁵⁵ <https://su.inovato.sk/>

Inovačné vzdelávanie pre startupy

Challenger (Civitta)

Challenger nadnárodnej organizácie Civitta predstavuje vzdelávací a mentoringový program určený pre slovenské startupy. Organizácia poskytuje viacero poradenských služieb v oblasti strategického manažmentu, pričom Challenger je zameraný predovšetkým na startupy pôsobiace v sfére zelených technológií. Má za úlohu pomôcť začínajúcim firmám vstúpiť rýchlejšie na trh, získať zákazníkov, partnerov a napokon aj získať investorov pre ďalší rozvoj. Firmy absolvujú päťmesačný proces mentoringu, vylepšovania prototypov a biznis modelov, ktorý vyvrcholí záverečnou prezentáciou pred potenciálnymi investormi.

Absolventi predchádzajúcich akceleračných programov Civitty (1100 rôznych startupov) získali spolu už 700 miliónov eur v investíciách. Medzi najznámejších absolventov programov Civitty patrí napríklad aj firma Bolt, ktorej tržová hodnota je už takmer 2 miliardy eur.

Programom Civitty v minulosti prešla aj úspešná a inovatívna firma Sensoneo. „Civitta nám pomohla vyjasniť si kľúčové veci. Mali sme síce funkčný produkt, ktorý nám zvalidovali prví zákazníci, ale boli sme len na začiatku. Museli sme nájsť správny biznis model, cenovú politiku, postaviť tím. To sú oblasti, ktoré je dobré konzultovať s niekým, kto má nadhľad a skúsenosti,“ spomína M. Basila zo Sensonea.⁵⁶

Health Care Lab (Civitta a ROCHE)

Civitta v spolupráci svetovou biotechnickou spoločnosťou ROCHE pripravila vzdelávací a mentoringový program pre startupy v oblasti zdravotnej starostlivosti – Health Care Lab. Online webináre sa uskutočnili v rámci náborového procesu, z ktorého vzišlo 12 vybraných

startupov. Tie sa zúčastnili celodenného online boot campu (jún 2020), z ktorého po verejných prezentáciách v rámci webinára vybrali 6 finalistov. Finalisti sa stali súčasťou akceleračného programu na ďalšie 4 mesiace a získali možnosť rozvíjať svoje projekty s pomocou a podporou ROCHE a špičkových domácich a zahraničných mentorov. Na konci akceleračného programu HealthCare Lab v októbri 2020 účastníci predstavili svoje projekty v rámci verejného DEMO dňa pred širokým publikom a medzinárodnou porotou. Z projektu vzišli startupy ako S-Case, Healthclip alebo Interestingsamples.⁵⁷

Projekt Health Care Lab bol spustený v máji 2020 a prvý ročník bežal do novembra toho istého roka. Momentálne je v príprave druhý ročník. Projekt má celoslovenské pôsobenie a prvý ročník úspešne absolvovalo 6 slovenských startupov.

Perry Talents

Neziskový podnikateľský akceleračný program pre začínajúce startupy Perry Talents pôsobiaci v Bratislave a v Prahe ponúka štvormesačný program, počas ktorého majú startupy možnosť spojiť sa s expertmi, naučiť sa efektívne budovať biznis a získať korporátnych partnerov. Podnikateľský akceleračný program poskytuje startupom priestory v centre miest, biznis know-how od mentorov a lektorov, praktické workshopy a silný network expertov a investorov. Poskytované workshopy sa týkajú tém ako vízia firmy, právo, obchod, marketing, financovanie a leadership.⁵⁸

Perry Talents vznikol v roku 2018 a má za sebou štyri akceleračné cykly (z toho 3 v Bratislave a 1 v Prahe). Kancelárie majú v Bratislave, no prijímajú startupy z celého Slovenska. Do programu sa prihlásilo spolu už 429 startupov a v portfóliu majú doposiaľ 32 absolventov.

⁵⁶ <https://civitta.sk/articles/challenger>

⁵⁷ <https://healthcarelab.sk/sk/>

⁵⁸ <https://www.perrytalents.com/>

MentorExpres

Akcelerátor MentorExpres organizovaný Nadáciou Pontis, určený neziskovým vzdelávacím projektom a školám, má cieľ podporiť a naštartovať zmenu vzdelávania zdola. Pilotný ročník MentorExpresu sa uskutočnil v roku 2017. Projekt má celoslovenské pôsobenie, pričom doposiaľ sa doň prihlásilo spolu 250 nápadov, z nich 45 prešlo pilotným trojdňovým vzdelávacím programom (Educamp) a z nich vzišlo 21 absolventov akcelerátora.⁵⁹

Čo získajú organizácie v MentorExpres:

- Minimálne 15 hodín mentoringu od individuálneho kouča, ktorý ich bude sprevádzať celým programom.
- 3 individuálne odborné konzultácie od expertov v oblasti podľa potreby organizácie (min. 6 hodín).
- 6 celodenných vzdelávacích skupinových workshopov.
- Napojenie na vzdelávaciu komunitu.
- Možnosť odprezentovať svoj prístup medzi komunitou progresívnych riaditeľov a učiteľov v rámci siete.

Rozbiehátor - Rozbehni sa!

Platforma Rozbiehátor - Rozbehni sa! Služi mladým ľuďom s nápadom, prípadne rozbiehajúcim sa startupom. Prvým krokom je 30-minútový rýchlokurz formou videa, ktorý poskytuje základne informácie pred vstupom do platenej časti programu.⁶⁰

Absolventi sa prostredníctvom vzdelávacej platformy naučia:

- Rozpoznávať nové nápady a posudzovať ich potenciál.
- Vytvárať biznis modely a vylepšovať ich tipmi od zákazníkov.
- Testovať nápady pomocou prototypov do 100€.
- Postupovať podľa 11 jednoduchých krokov.

Za projektom stojí občianske združenie Uni2010, vznikol pred vyše rokom a má celoslovenskú pôsobnosť. V prvom kole sa prihlásilo 250 nápadov, z čoho 80 získalo ďalšiu podporu a z nich vzišlo 30 úspešných projektov. Na jeseň 2020 sa prihlásilo 50 nových nápadov a 30 získalo podporu. Momentálne prebieha už tretie kolo.

V4 startup force

Vzdelávací program V4 startup force, za ktorým stojí 0100 ventures, je zameraný na startupy pôsobiace v krajinách V4, pričom účasť sa získava ako výhra v súťaži. Štyri najlepšie startupy (jeden z každej krajiny) sa môžu zúčastniť 7-denného intenzívneho mentoringového programu a s následným networking turné po V4 regióne (12 biznis stretnutí – 3 v každej krajine V4). Prvý ročník sa uskutočnil v roku 2018, momentálne prebieha prihlasovanie do najnovšieho ročníka.⁶¹

Dôležitú úlohu v rozvoji startupov na Slovensku zohrávajú aj coworkingové miesta – poskytujú priestor na networking, tiež často organizujú workshopy na témy týkajúce sa rozvoja inovačných zručností a iné vzdelávacie workshopy. Príkladmi sú coworkingové miesta ako Campus, Eastcubator, Nadvorie, Fleck, Paralelna Polis alebo HubHub.

⁵⁹ <https://www.nadaciapontis.sk/co-ponukame/>

⁶⁰ <https://rozbehnisa.sk/rozbiehator/>

⁶¹ <http://v4startupforce.designterminal.org/>

Adresár

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 7315, 811 04 Staré Mesto
IT Akadémia - vzdelávanie pre 21. storočie
PhDr. Daniela Birová, daniela.birova@cvtisr.sk,
+421 269 253 136
RoboCoop
Ing. Peter Wachter, peter.wachter@cvtisr.sk,
+421 269 253 148
Moderné vzdelávanie - *digitálne vzdelávanie
pre všeobecno-vzdelávacie predmety*
Mgr. Soňa Futóová, sona.futoova@cvtisr.sk,
+421 917 733 485

Nadácia Volkswagen

Jána Jonáša 1, 843 02 Bratislava 49
Technika hrou od základných škôl
nadacia@volkswagen.sk,
+421 269 642 858

Živica

Búdková 22, 811 04 Bratislava
hudekova@zivica.sk, +421 905 383 426
Zastrešuje programy: Zelená škola, Sokratov
inštitút, Globálne vzdelávanie, Komenského
inštitút, Učiteľ roka

Slovenské centrum cvičných firiem, Štátny inštitút odborného vzdelávania

Bellova 54/a 837 63 Bratislava
sccf@siov.sk, +421 911 469 691

IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže

Karlovská 2951/64, 841 04 Karlova Ves
Projekt je zmena
iuventa@iuventa.sk,
+421 259 296 108

I AMbitious Academy

Horovce 213, 020 62 Horovce
karolina@iambitious.sk, +421 948 021 602

JA Slovensko

Pribinova 4195/25, 811 09 Bratislava
jaslovensko@jaslovensko.sk,
+421 948 466 123

Slovenská inovačná a energetická agentúra

Bajkalská 27, 827 99 Bratislava
Inovujme.sk
inovujme@siea.gov.sk,
+421 907 190 325

Slovenská debatná asociácia

Štúrova 3, 811 02 Bratislava
sda@sda.sk

Akadémia veľkých diel

Námestie padlých hrdinov 42/7, 900 28
Ivanka pri Dunaji
dobryden@akademiavelkychdiel.sk,
+421 948 049 901

Mondo International Academy

Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava
office@mondoi-academy.com,
+421 919 061 363

Nexteria

Štúrova ul. 3, 811 02 Bratislava
office@nexteria.sk,
+421 911 257 919

BioHive o.z.

Račianska 43, 831 02 Bratislava
simona@lifbee.com,
+421 903 121 349

I4A - Institute 4 Academy

Pražská 11, 811 04 Bratislava
info@i4a.sk,
+421 907 409 793

SOFTIMEX Academy

Lubeník 159, 049 18 Lubeník
office@softimex.sk,
+421 903 608 986

Indícia

Rovniankova 15, 851 02 Petržalka
indicia@indicia.sk,
+421 948 895 170

Metodicko-pedagogické centrum

Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava
+421 248 209 411

Asociácia Susan Kovalíkovej

Suchá 39, 831 01 Bratislava 37
ask21@ask21.sk,
+421 911 355 521

Inštitút pre aktívne občianstvo

Hraničná 18, 821 05 Bratislava
info@ipao.sk,
+421 949 183 693

Samel.EdU

Krivánska 3/6142, 974 11 Banská Bystrica
+421 905 485 483

Grantexpert

Záhradnícka 72, 821 08 Bratislava
ahoj@grantexpert.sk,
+421 250 109 870

Topcoach

Suché mýto 1, 811 03 Bratislava
info@topcoach.sk,
+421 914 703 900

IPA Slovakia

Predmestská 95, 010 01 Žilina
kostur@ipaslovakia.sk,
+421 908 268 621

Espiral

Priemyselná 8, 821 09 Bratislava
info@espiral.sk,
+421 903 221 950

Mega Education

Vilová 2994/2, 851 01 Petržalka
mega@megaeducation.sk,
+421 918 329 305

PDCS

Štúrova 13, 811 02 Bratislava
pdcs@pdcs.sk,
+421 252 925 016

BPM Slovakia

Bojnická 3, 831 04 Bratislava
bpm@bpm-educat.com,
+421 905 172 880

PwC Slovensko

Karadžičova 2/A, 815 32 Bratislava
sk_office_general@pwc.com,
+421 259 350 111

Lumina Learning

M.R.Štefánika 2, 902 01 Pezinok
marcelaruzkova@luminalearning.com,
+421 903 891 939

HighBröws

hello@highbrows.sk,
+421 903 437 362

Maxman Consulting

Gajova 2513/4, 811 09 Bratislava
info@maxman-consultants.com,
+421 252 631 515

Akadémia kritického myslenia

Polianky 7A, 841 01 Bratislava
poliacik@kritickemyslenie.sk,
+421 905 794 932

FBE – For Business Excellence

Palisády 11, 811 03 Staré Mesto
fbe@fbe.sk,
+421 254 418 513

Inovato

Staničná 502, 952 01 Vrábľe
info@inovato.sk

Civitta

Ilkovičova, 841 04 Bratislava
info.sk@civitta.com,
+421 901 700 574

Perry Talents

Einsteinova 3692/21, 851 01 Petržalka
babjakova@perrytalents.sk,
+421 902 743 022

Nadácia Pontis

Zelinárska 2, 821 08 Bratislava
pontis@nadaciapontis.sk,
+421 257 108 111

Uni2010

Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica
juraj.kovac@rozbehnisa.sk

0100 Ventures

Tupého 21/D, 831 01 Bratislava
hello@0100campus.com,
+421 904 501 000